

ROHELISE MUUSEUMI SÜSTEEM – keskkonnahoidlik näitusetegevus

Ingrid Varov

Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus

Rohelise muuseumi neljas koolitus

Rohelise muuseumi süsteem – keskkonnahoidlik näitusetegevus

Päevakava

13.00 – 13.15	Sissejuhatus
13.15 – 14.00	Rohelise muuseumi kriteeriumid – näituste keskkonnakorraldus
14.00 – 14.20	Keskkonnahoidlik näitusetegevus Kumus – Aleksander Meresaar
14.20 – 14.35	Keskkonnahoiu väljakutsed muuseumis – Sander Olo
14.40 – 15.00	Kohvi ja virgutuspaus
15.00 – 15.15	„Mõjukas materjal“ näitusest – Karin Vicente
15.15 – 15.30	Naked Island töökojamaja tegemised – Rael Artel
15.30 – 15.45	Arutelu
15.45 – 16:15	Ringkäik Naked Island hoones

Keskkonnahoidlik näituse tegevus

NÄITUSE TEEMA/SISU

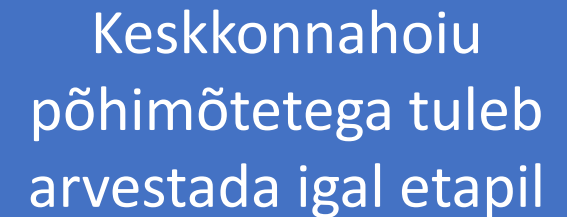
Kaudne mõju - teadlikkus

NÄITUSE KORRALDUS

Vahetu mõju – materjalide kasutamine,
transport, energia kasutamine jne

Näituse korraldamine – näituse projekt

- **Kontseptsioon ja selle väljatöötamine**
– teema, eesmärk, vajalikkus, sihtrühmad, asukoht jne
- **Kujundus ja eksponeerimine** sh ruumikujundus ja graafiline kujundus
- **Teostus/installatsioon ja ülespanek** – nt materjalid, transport, seadmed
- **Lisategevused** – nt haridus, publikuprogrammid, töötoad, meelelahutus
- **Lisamaterjalid** – nt trükised, meened, kataloogid
- **Näituse mahavõtt** – jäätmed, transport

Keskkonnahoiu
põhimõtetega tuleb
arvestada igal etapil

Näituse korraldamine – keskkonnanohiu põhimõtted

- **Säästlik transport** – nii planeerimise kui ka teostuse etapil (säästlikud transpordivahendid, veebikoosolekud jms)
- **Energiasääst** – energiasäästlikud seadmed ja valgustid, energiakasutuse optimeerimine
- **Materjalikasutuse vältimine ja korduskasutus** – paberivabad ja digitaalsed lahendused, materjalide ja vahendite korduskasutus, ringsed ja modulaarsed lahendused, asjade ja seadmete rentimine
- **Jätkusuutlike lisamaterjalide lahendused** – keskkonnahoidlik trükiteenus, kingid ja meened
- **Keskkonnahoidlikud materjalid** – ohtlike kemikaalide vältimine (nt värvid), looduslikud ja kergelt ringlussevõetavad materjalid (nt puit jm looduslikud materjalid), plasti vältimine.

Keskkonnapõhimõtted tuleb paika panna planeerimise etapis – konseptsiooni ja kujunduse väljatöötamine

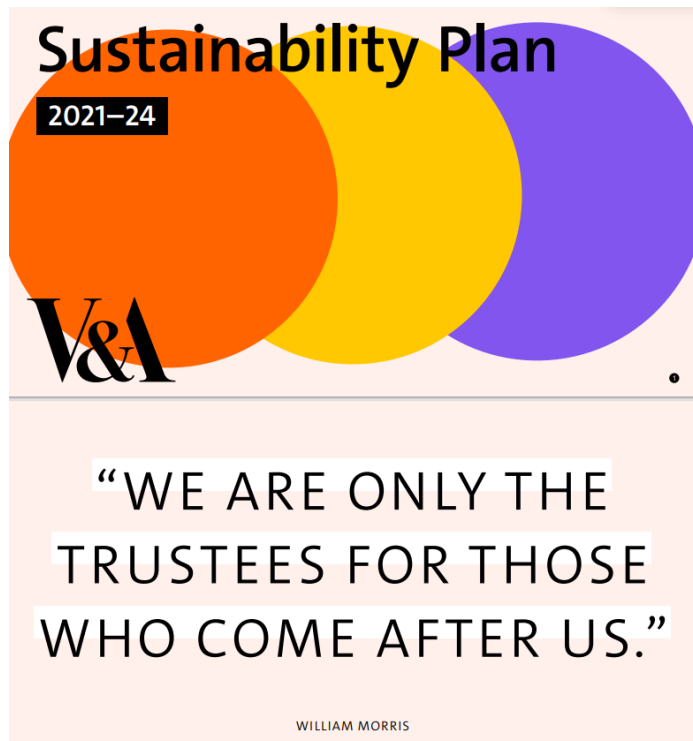

Rohelise muuseumi süsteemi kriteeriumid – põhitegevuste sh näitustegevuse keskkonnahoid

MUUSEMI PÕHITEGEVESED (sh NÄITUSED, ÜRITUSED, KOGUMINE JA SÄILITAMINE)		
Näituste keskkonnahoid	Kas muuseum on hinnanud ja on teadlik näitustegevusest tulenevast peamistest keskkonnamõjudest ning koostanud keskkonnahoidliku näitustegevuse põhimõtted/juhendi ?	1
	Kas muuseum mõõdab näitustegevusest tulenevat keskkonnajalajälge (nt näituse korraldamisest tulenevat süsiniku jalajälge)?	2
Keskkonnateemade lõimimine tegevustesse	Kas muuseum korraldab perioodiliselt või on kavandanud korraldada (sh lisanud oma tööplaani) keskkonnateadlikkust ja jätkusuutlikkust edendavaid projekte ja tegevusi (nt keskkonnateemasid kajastavad näitused, õppe- ja haridusprogrammid, koolitused, kampaaniad)?	1
Muude ürituste keskkonnahoid	Kas muuseum on koostanud põhimõtted/juhendi muuseumis läbiviidavate ürituste keskkonnahoidlikuks korraldamiseks, sh keskkonnahoidliku üritusteenuse sisseostmiseks?	1
Kogumine ja säilitamine	Kas muuseum on oma kogude korraldamise (sh täiendamise, kasutamise, säilitamise) põhimõtete määratlemisel võtnud muuhulgas arvesse ka selle tegevuse keskkonnamõju?	2

Keskkonnahoidliku näituse juhend/põhimõtted

- Juhised või põhimõtete kogum näituse keskkonnahoidlikuks korraldamiseks
- Arvesse võtta kõik näituse etapid
- Tuleks määratleda, kes peavad neid juhiseid järgima

Green Exhibit Checklist

The Green Exhibit Checklist (GEC) is a tool to evaluate the environmental sustainability of exhibits. The goal of the Checklist is to inspire exhibit teams to reduce the environmental impacts of exhibit production.

The Green Exhibit Checklist can be a useful tool in early planning to help set project goals. Then, once the exhibit is on the floor, the Checklist is used to assess the final outcome.

The GEC awards points in 5 KEY STRATEGIES:

- Reduce new material consumption
- Use local resources
- Reduce waste
- Reduce energy consumption
- Reduce products with toxic emissions

A sixth category awards points for Innovation in the design and construction of the exhibit. This encourages exhibit teams to strive for new and creative solutions to reduce environmental impacts.

- Step 1** Team sets goal for the exhibit: Platinum, Gold, Silver, and Bronze.
- Step 2** Designer and fabricator review checklist to find the best strategies for meeting goal.
- Step 3** After production, the fabricator fills out the GEC with the relevant material information.
- Step 4** Exhibit team conducts walk-through, using the material information to award points.

GreenExhibit Checklist

OMSI GREEN EXHIBIT CHECKLIST A Model for Evaluating Exhibit Sustainability

The **Oregon Museum of Science and Industry (OMSI)** in Portland, a national leader in science exhibit design and production, has created a tool that can help museums evaluate the sustainability of exhibits.

Inspired by the Leadership in Energy and Environmental Design (LEED) rating system, which is the “gold standard” used in building design and construction, OMSI’s Green Exhibit Checklist rates an exhibit in terms of its environmental impact.

The Green Exhibit Checklist awards 0–4 points when evaluating each of eight elements common in exhibit design:

1. **Rapidly Renewable Materials.** Does the exhibit use resources that renew themselves quickly in nature, such as bamboo, cork, sunflower seed composite, and wheatboard?
2. **Resource Reuse.** Is the exhibit designed with materials that can be reused in other exhibits when this one is retired? And/or does this exhibit reuse materials from other sources?
3. **Recycled Content.** Does the exhibit use recycled materials rather than plastic laminates and acrylics, which are not yet made of recycled materials?
4. **End-life Assessment.** What portion of the exhibit can be reused or recycled at the end of the exhibit’s life? For example, does the exhibit use a modular construction that can be updated or modified with new content?
5. **Low-Emitting Materials.** Does the exhibit use low- or zero-Volatile Organic Compound (VOC) paints, adhesives, and sealants?
6. **Certified Wood.** Does the exhibit use wood harvested from forests that have been managed in environmentally responsible ways?
7. **Conservation.** Is the exhibit designed for energy efficiency, including types of lighting, motion sensors which turn off electrical elements when not in use, etc.?
8. **Regional Materials.** Does it use regional materials that support the economy and reduce environmental impacts from transportation of materials?